

Verdrag inzake de toegang tot de rechter in internationale gevallen

De Staten die dit Verdrag hebben ondertekend,

Verlangend de toegang tot de rechter in internationale gevallen te vergemakkelijken,

Hebben besloten daartoe een Verdrag te sluiten en zijn overeengekomen als volgt:

HOOFDSTUK I. RECHTSBIJSTAND

Artikel 1

Onderdanen van een Verdragsluitende Staat, alsmede personen die hun gewone verblijfplaats hebben in een Verdragsluitende Staat, hebben in iedere Verdragsluitende Staat recht op rechtsbijstand in burgerlijke en in handelszaken op dezelfde voorwaarden als onderdanen van deze Staat of die daar hun gewone verblijfplaats hebben.

Personen op wie het eerste lid niet van toepassing is, maar die hun gewone verblijfplaats hebben gehad in een Verdragsluitende Staat waar een geding is of wordt aanhangig gemaakt, hebben niettemin recht op rechtsbijstand in de zin van het eerste lid, indien de oorzaak van de vordering voortvloeit uit deze vroegere gewone verblijfplaats.

In Staten waar rechtsbijstand wordt verleend in administratieve, sociale of belastingzaken, is het bepaalde in dit artikel ook van toepassing op zaken gebracht voor de rechter die ter zake bevoegd is.

Artikel 2

Artikel 1 is van toepassing op het inwinnen van juridisch advies, mits de verzoeker zich bevindt in de Staat waar het advies wordt verzocht.

Artikel 3

Iedere Verdragsluitende Staat wijst een centrale autoriteit aan, belast met de ontvangst en de behandeling van de ingevolge dit Verdrag ingediende verzoeken om rechtsbijstand.

Federale Staten en Staten met meer dan een rechtsstelsel kunnen meer dan een centrale autoriteit aanwijzen. Indien de centrale autoriteit waarbij een

verzoek is ingediend, niet bevoegd is het te behandelen, dient zij het verzoek door te zenden naar de bevoegde centrale autoriteit in dezelfde Verdragsluitende Staat.

Artikel 4

Iedere Verdragsluitende Staat wijst een of meer autoriteiten aan, belast met de verzending van verzoeken om rechtsbijstand naar de bevoegde centrale autoriteit in de aangezochte Staat.

Verzoeken om rechtsbijstand worden zonder de tussenkomst van enige andere autoriteit overeenkomstig het bij dit Verdrag gevoegde modelformulier verzonden.

Het bepaalde in dit artikel laat de mogelijkheid om het verzoek langs diplomatieke weg te verzenden onverlet.

Artikel 5

Wanneer de verzoeker om rechtsbijstand zich niet in de aangezochte Staat bevindt, kan hij zijn verzoek indienen bij de verzendende autoriteit in de Verdragsluitende Staat waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft, onverminderd de mogelijkheid zijn verzoek langs andere weg bij de bevoegde autoriteit van de aangezochte Staat in te dienen.

Het verzoek dient te zijn ingericht overeenkomstig het bij dit Verdrag gevoegde modelformulier. Het dient vergezeld te gaan van alle nodige bescheiden. Dit laat het recht van de aangezochte Staat, in voorkomende gevallen verdere inlichtingen of bescheiden te verlangen, onverlet.

Iedere Verdragsluitende Staat kan verklaren dat zijn ontvangende centrale autoriteit verzoeken in behandeling neemt die langs andere weg of op andere wijze worden ingediend.

Artikel 6

De verzendende autoriteit staat de verzoeker bij en ziet er op toe dat het verzoek vergezeld gaat van alle inlichtingen en bescheiden die naar het inzicht van deze autoriteit nodig zijn voor de afdoening van het verzoek. Zij ziet erop toe dat aan de formele vereisten is voldaan.

Zij kan weigeren het verzoek te verzenden indien het haar kennelijk ongegrond voorkomt.

De verzendende autoriteit verleent de verzoeker in voorkomende gevallen hulp bij het verkrijgen van een kosteloze vertaling van de bescheiden.

Zij beantwoordt verzoeken om nadere inlichtingen van de ontvangende centrale autoriteit in de aangezochte Staat.

Artikel 7

Het verzoek, de bijbehorende stukken en alle mededelingen in antwoord op verzoeken om nadere inlichtingen dienen in de officiële taal of in een van de officiële talen van de aangezochte Staat te zijn gesteld of vergezeld te gaan van een vertaling in een van deze talen.

Wanneer echter in de verzoekende Staat een vertaling in de taal van de aangezochte Staat moeilijk kan worden verkregen, dient de laatst genoemde Staat de bescheiden hetzij in het Frans of Engels, hetzij vergezeld van een vertaling in een van deze talen te aanvaarden.

Mededelingen, afkomstig van de ontvangende centrale autoriteit, kunnen zijn gesteld hetzij in de officiële taal of een van de officiële talen van de aangezochte Staat, hetzij in het Frans of Engels. Wanneer evenwel het door de verzendende autoriteit verzonden verzoek in het Engels of het Frans is gesteld of vergezeld gaat van een vertaling in een van deze talen, dienen mededelingen afkomstig van de ontvangende centrale autoriteit eveneens in een van deze talen te zijn gesteld.

De vertaalkosten die voortvloeien uit de toepassing van de voorgaande leden zijn voor rekening van de verzoekende Staat, met dien verstande dat vertalingen die in de aangezochte Staat zijn gemaakt ten laste blijven van deze Staat.

Artikel 8

De ontvangende centrale autoriteit beslist op het verzoek of stelt het nodige in het werk om daarop een beslissing door de bevoegde instantie in de aangezochte Staat te verkrijgen.

De ontvangende centrale autoriteit zendt verzoeken om nadere inlichtingen naar de verzendende autoriteit en stelt deze in kennis van alle moeilijkheden met betrekking tot de beoordeling van het verzoek, alsmede van de genomen beslissing.

Artikel 9

Wanneer de verzoeker om rechtsbijstand niet in een Verdragsluitende Staat verblijft, kan hij zijn verzoek langs consulaire weg indienen. Dit laat evenwel de mogelijkheid het verzoek langs andere weg bij de bevoegde instantie in de aangezochte Staat in te dienen, onverlet.

Iedere Verdragsluitende Staat kan verklaren dat de ontvangende autoriteit verzoeken in behandeling neemt die langs andere weg of op andere wijze worden ingediend.

Artikel 10

Alle stukken die ingevolge dit hoofdstuk worden verzonden, zijn vrijgesteld van legalisatie of enige daarmee gelijk te stellen formaliteit.

Artikel 11

De verzending, ontvangst of behandeling van verzoeken om rechtsbijstand ingevolge dit hoofdstuk, geschiedt kosteloos.

Artikel 12

Verzoeken om rechtsbijstand dienen met spoed te worden behandeld.

Artikel 13

In de gevallen waarin met toepassing van artikel 1 rechtsbijstand is verleend, worden voor de betekening van processtukken in een andere Verdragsluitende Staat, welke verband houden met het geding van degene aan wie rechtsbijstand is verleend, geen kosten in rekening gebracht, ongeacht de wijze waarop de betekening heeft plaatsgevonden. Dit geldt eveneens voor rogatoire commissies en rapporten van maatschappelijk werkers, met uitzondering van vergoeding voor deskundigen en tolken.

Wanneer aan een persoon in verband met een geding in een Verdragsluitende Staat rechtsbijstand is verleend met toepassing van artikel 1 en de rechter uitspraak heeft gedaan, heeft de betrokkene, zonder nader onderzoek, recht op rechtsbijstand in elke andere Verdragsluitende Staat waar hij verzoekt om erkenning of tenuitvoerlegging van deze uitspraak.

HOOFDSTUK II. DE CAUTIO IUDICATUM SOLVI EN DE UITVOERBAARVERKLARING VAN VEROORDELINGEN IN DE KOSTEN VAN HET GEDING

Artikel 14

Aan personen, met inbegrip van rechtspersonen, die hun gewone verblijfplaats hebben in een Verdragsluitende Staat kan geen zekerheidsstelling of depot, onder welke benaming ook, op grond van hetzij hun hoedanigheid van vreemdeling, hetzij gemis van woon- of verblijfplaats in de Staat waar het geding wordt aanhangig gemaakt, worden opgelegd, wanneer zij als eiser of tussenkommende partij optreden voor de rechter van een andere Verdragsluitende Staat. Dezelfde regel is van toepassing op de storting welke tot dekking van de gerechtskosten van eisers of tussenkommende partijen mocht worden gevorderd.

Artikel 15

Veroordelingen in de kosten van het geding, uitgesproken in een van de Verdragsluitende Staten tegen een persoon die, hetzij ingevolge artikel 14, hetzij ingevolge de wet van de Staat waar het geding wordt aanhangig gemaakt is vrijgesteld van zekerheidsstelling, depot of storting worden, op verzoek van de schuldeiser, kosteloos uitvoerbaar verklaard in iedere andere Verdragsluitende Staat.

Artikel 16

Iedere Verdragsluitende Staat wijst een of meer autoriteiten aan, belast met het verzenden naar de bevoegde centrale autoriteit in de aangezochte Staat van de in artikel 15 bedoelde verzoeken om uitvoerbaarverklaring.

Iedere Verdragsluitende Staat wijst een centrale autoriteit aan om zulke verzoeken in ontvangst te nemen en om passende maatregelen te treffen opdat daarop een onherroepelijke beslissing wordt genomen.

Federale Staten en Staten met meer dan een rechtsstelsel kunnen meer dan een centrale autoriteit aanwijzen. Indien de centrale autoriteit waarbij een verzoek wordt ingediend, niet bevoegd is het te behandelen, dient deze het verzoek door te zenden naar de centrale autoriteit in de aangezochte Staat, die daartoe wel bevoegd is.

Verzoeken, ingevolge dit artikel ingediend, worden doorgezonden zonder tussenkomst van enige andere instantie. Dit laat evenwel de mogelijkheid, een verzoek langs diplomatieke weg te verzenden, onverlet.

Het bepaalde in dit artikel laat het recht van de schuldeiser om een verzoek rechtstreeks in te dienen onverlet, tenzij de aangezochte Staat heeft verklaard aldus ingediende verzoeken niet te aanvaarden.

Artikel 17

Verzoeken, ingevolge artikel 15 ingediend, dienen vergezeld te gaan van:

- a)** een eensluidend afschrift van het gedeelte van de rechterlijke uitspraak houdende de naam en de hoedanigheid van de partijen alsmede van de veroordeling in de kosten van het geding;
- b)** alle stukken waaruit kan blijken dat tegen de rechterlijke uitspraak geen gewoon rechtsmiddel meer open staat in de Staat van herkomst en dat de uitspraak aldaar uitvoerbaar is;
- c)** een gewaarmerkte vertaling van bovengenoemde stukken in de taal van de aangezochte Staat, zo deze niet in deze taal zijn gesteld.

Op het verzoek wordt beslist zonder partijen te horen. De bevoegde autoriteit in de aangezochte Staat volstaat met het onderzoek of de benodigde stukken zijn overgelegd. Op verlangen van de verzoeker stelt deze autoriteit het bedrag van de kosten van attestatie, vertaling en waarmerking vast, welke kosten worden beschouwd als kosten van het geding. Legalisatie of een soortgelijke formaliteit kan niet worden verlangd.

Tegen de uitspraak van de bevoegde autoriteit is slechts beroep mogelijk in overeenstemming met de wet van de aangezochte Staat.

HOOFDSTUK III. AFSCHRIFTEN VAN AKTEN EN VONNISSEN

Artikel 18

Onderdanen van Verdragsluitende Staten, alsmede personen die hun gewone verblijfplaats hebben in een Verdragsluitende Staat, kunnen in iedere andere Verdragsluitende Staat op dezelfde voorwaarden als de onderdanen daarvan afschriften van of uittreksels uit rechterlijke uitspraken en in openbare registers ingeschreven akten betreffende burgerlijke of handelszaken verkrijgen en deze stukken, zo nodig, doen legaliseren.

HOOFDSTUK IV. LIJFSDWANG EN VRIJGELEIDE

Artikel 19

Lijfswang, hetzij als executiemiddel, hetzij als middel tot bewaring van recht, kan in burgerlijke of in handelszaken niet worden toegepast op onderdanen van een Verdragsluitende Staat of op personen die hun gewone verblijfplaats hebben in een Verdragsluitende Staat, in de gevallen waarin tegen de eigen onderdanen geen lijfswang is toegelaten. Elk feit dat door een onderdaan die zijn gewone verblijfplaats heeft in deze Staat kan worden ingeroepen om ontslag uit de lijfswang te verkrijgen, moet met hetzelfde gevolg kunnen worden ingeroepen door een onderdaan van een Verdragsluitende Staat of een persoon die zijn gewone verblijfplaats heeft in een Verdragsluitende Staat, zelfs indien dit feit in het buitenland heeft plaatsgehad.

Artikel 20

Een persoon die onderdaan is van een Verdragsluitende Staat of zijn gewone verblijfplaats in een Verdragsluitende Staat heeft en die door een rechter in een andere Verdragsluitende Staat, of met toestemming van de rechter door een partij, in persoon wordt opgeroepen om als getuige of deskundige te verschijnen voor een gerecht in die Staat, kan in die Staat noch worden vervolgd, noch in hechtenis worden genomen, noch aan enige andere vorm van vrijheidsbeperking worden onderworpen voor feiten of veroordelingen die voorafgingen aan zijn komst op het grondgebied van die Staat.

De in het voorgaande lid bedoelde onschendbaarheid vangt aan zeven dagen vóór de datum die is vastgesteld voor het horen van de getuige of de deskundige, en houdt op wanneer de getuige of de deskundige gedurende zeven achtereenvolgende dagen na het tijdstip waarop hem door de rechterlijke autoriteiten werd medegedeeld dat zijn aanwezigheid niet langer vereist was de gelegenheid gehad heeft om het grondgebied te verlaten doch daar desniettemin is gebleven of na het te hebben verlaten vrijwillig op dat grondgebied is teruggekeerd.

HOOFDSTUK V. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 21

Onverminderd het bepaalde in artikel 22 kan geen bepaling van dit Verdrag worden uitgelegd als houdende een beperking op enig recht met betrekking tot de onderwerpen welke door dit Verdrag worden geregeld, dat aan een

persoon toekomt ingevolge het recht van een Verdragsluitende Staat of ingevolge enige andere overeenkomst waarbij deze Staat partij is of wordt.

Artikel 22

Tussen Partijen bij dit Verdrag die tevens Partij zijn bij het Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering, ondertekend op 17 juli 1905 te 's-Gravenhage, en/of het Verdrag betreffende burgerlijke rechtsvordering, ondertekend op 1 maart 1954 te 's-Gravenhage, vervangt dit Verdrag de artikelen 17 t/m 24 van het Verdrag van 1905 of de artikelen 17 t/m 26 van het Verdrag van 1954, zelfs indien het in het tweede lid, onder c, van artikel 28 van dit Verdrag bedoelde voorbehoud is gemaakt.

Artikel 23

Aanvullende overeenkomsten tussen de Partijen bij de Verdragen van 1905 en 1954 worden, voor zover zij daarmee verenigbaar zijn, eveneens geacht van toepassing te zijn op dit Verdrag, tenzij de Partijen anders overeenkomen.

Artikel 24

Een Verdragsluitende Staat kan door middel van een verklaring bekend maken in welke andere taal of talen dan die bedoeld in de artikelen 7 en 17 de naar zijn centrale autoriteit gezonden stukken kunnen worden gesteld of vertaald.

Artikel 25

Een Verdragsluitende Staat die meer dan een officiële taal bezit en, op grond van zijn interne recht, voor zijn gehele grondgebied de in de artikelen 7 en 17 vermelde stukken niet in een van de daarin bedoelde talen kan aanvaarden, dient in een verklaring bekend te maken in welke taal deze stukken of vertalingen daarvan moeten zijn gesteld voor gebruik in met name genoemde delen van zijn grondgebied.

Artikel 26

Een Verdragsluitende Staat die twee of meer gebiedsdelen omvat waarin verschillende rechtssystemen van toepassing zijn met betrekking tot door dit Verdrag beheerste onderwerpen kan op het tijdstip van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding verklaren dat dit Verdrag van toepassing is op alle gebiedsdelen of slechts op een of meer

daarvan, en kan te allen tijde deze verklaring wijzigen door het afleggen van een andere verklaring.

Deze verklaringen dienen ter kennis te worden gebracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden en dienen uitdrukkelijk de gebiedsdelen waarop het Verdrag van toepassing is te vermelden.

Artikel 27

In de gevallen waarin een Verdragsluitende Staat een staatsinrichting bezit waarin de uitvoerende, de rechterlijke en de wetgevende macht zijn verdeeld tussen de centrale overheid en andere overheden, heeft de ondertekening, de bekrachtiging, de aanvaarding of de goedkeuring van dit Verdrag, of de toetreding daartoe, of het afleggen door deze Staat, van een verklaring ingevolge van artikel 26, geen gevolgen met betrekking tot de interne verdeling van bevoegdheden tussen de machten in deze Staat.

Artikel 28

Iedere Verdragsluitende Staat kan zich, op het tijdstip van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het recht voorbehouden de toepassing van artikel 1 uit te sluiten met betrekking tot personen die geen onderdaan van een Verdragsluitende Staat zijn, doch die hun gewone verblijfplaats hebben in een andere Verdragsluitende Staat dan de Staat die het voorbehoud maakt, of die vroeger hun gewone verblijfplaats hebben gehad in de Staat die het voorbehoud maakt, indien geen behandeling op grondslag van wederkerigheid plaatsvindt tussen de Staat die het voorbehoud maakt, en de Staat waarvan de verzoekers om rechtsbijstand onderdaan zijn.

Iedere Verdragsluitende Staat kan zich, op het tijdstip van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het recht voorbehouden tot uitsluiting van:

- a)** het gebruik van Engels of Frans, of van beide talen, ingevolge artikel 7, tweede lid;
- b)** de toepassing van artikel 13, tweede lid;
- c)** de toepassing van Hoofdstuk II;
- d)** de toepassing van artikel 20.

Wanneer een Staat een voorbehoud heeft gemaakt:

- e)** ingevolge het tweede lid, onder a, van dit artikel, waarbij het gebruik van zowel Engels als Frans wordt uitgesloten, kan elke andere betrokken Staat dezelfde regel toepassen ten aanzien van de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt;
- f)** ingevolge het tweede lid, onder b, van dit artikel, kan elke andere Staat weigeren het tweede lid van artikel 13 toe te passen op personen die

onderdaan zijn van de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt, of die hun gewone verblijfplaats hebben in die Staat;

- g)** ingevolge het tweede lid, onder c, van dit artikel, kan elke andere Staat weigeren Hoofdstuk II toe te passen op personen die onderdaan zijn van de Staat die het voorbehoud heeft gemaakt, of die hun gewone verblijfplaats in die Staat hebben.

Geen enkel ander voorbehoud is toegestaan.

Iedere Verdragsluitende Staat kan te allen tijde een door hem gemaakt voorbehoud intrekken. Van de intrekking dient kennis te worden gegeven aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden. Het voorbehoud houdt op van kracht te zijn op de eerste dag van de derde kalendermaand, volgend op die waarin de kennisgeving is geschied.

Artikel 29

Iedere Verdragsluitende Staat stelt, op het tijdstip van de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, of op een later tijdstip, het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden in kennis van de aanwijzing van de autoriteiten, bedoeld in de artikelen 3, 4 en 16.

Deze Staat doet, zo nodig, eveneens mededeling van:

- a)** de verklaringen ingevolge de artikelen 5, 9, 16, 24, 25, 26 en 33;
- b)** de intrekking of de wijziging van de bovenbedoelde aanwijzingen en verklaringen;
- c)** de intrekking van een voorbehoud.

Artikel 30

De als bijlage bij dit Verdrag gevoegde modelformulieren kunnen worden gewijzigd door een besluit van een Bijzondere Commissie, bijeen te roepen door de Secretaris-Generaal van de Haagse Conferentie, waarvoor alle Verdragsluitende Staten en alle Lid-Staten van de Haagse Conferentie worden uitgenodigd. Het voorstel tot wijziging van de formulieren wordt in de agenda van de bijeenkomst opgenomen.

Wijzigingen dienen te worden aanvaard bij meerderheid van stemmen van de Verdragsluitende Staten die in de Bijzondere Commissie aanwezig zijn en hun stem hebben uitgebracht. Zij treden voor alle Verdragsluitende Staten in werking op de eerste dag van de zevende kalendermaand na de datum waarop de Secretaris-Generaal daarvan alle Verdragsluitende Staten in kennis heeft gesteld.

Tijdens het in het tweede lid bedoelde tijdvak kan iedere Verdragsluitende Staat door middel van een schriftelijke kennisgeving aan het Ministerie van

Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden een voorbehoud maken met betrekking tot de wijziging. Een Partij die een zodanig voorbehoud maakt wordt, met betrekking tot deze wijziging, tot het tijdstip van intrekking van het voorbehoud behandeld als een Staat die geen Partij is bij het onderhavige Verdrag.

HOOFDSTUK VI. SLOTBEPALINGEN

Artikel 31

Dit Verdrag staat open voor ondertekening door de Staten die lid waren van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht op het tijdstip van de Veertiende Zitting, en door niet-Lid-Staten die waren uitgenodigd om aan de opstelling ervan deel te nemen.

Het Verdrag wordt bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd en de akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden.

Artikel 32

Iedere andere Staat kan tot het Verdrag toetreden.

De akte van toetreding wordt nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden.

De toetreding heeft slechts gevolg in de betrekkingen tussen de toetredende Staat en die Verdragsluitende Staten die niet binnen twaalf maanden na de ontvangst van de in artikel 36 onder 2 bedoelde kennisgeving bezwaar hebben gemaakt tegen de toetreding van deze Staat.

Een zodanig bezwaar kan ook worden gemaakt door Lid-Staten op het tijdstip waarop zij het Verdrag bekrachtigen, aanvaarden of goedkeuren indien dit na de toetreding geschiedt. Van ieder bezwaar wordt kennis gegeven aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden.

Artikel 33

Iedere Staat kan, op het tijdstip van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, verklaren dat het Verdrag zich zal uitstrekken tot het geheel van de gebieden voor welke internationale betrekkingen hij verantwoordelijk is, of tot een of meer van die gebieden. Deze verklaring wordt van kracht op het tijdstip waarop het Verdrag voor die Staat in werking treedt.

Deze verklaring, alsmede iedere latere uitbreiding, wordt ter kennis gebracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden.

Artikel 34

Het Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de derde kalendermaand na de nederlegging van de derde akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bedoeld in de artikelen 31 en 32.

Vervolgens treedt het Verdrag in werking:

1. voor iedere Staat die daarna het Verdrag bekrachtigt, aanvaardt, goedkeurt of daartoe toetreedt, op de eerste dag van de derde kalendermaand na de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
2. voor de grondgebieden of territoriale eenheden waarop het Verdrag is uitgebreid overeenkomstig artikel 26 of 33, op de eerste dag van de derde kalendermaand na de in die artikelen bedoelde kennisgeving.

Artikel 35

Het Verdrag blijft gedurende vijf jaar van kracht, te rekenen van de datum van zijn inwerkingtreding overeenkomstig artikel 34, eerste lid, ook voor de Staten die het later hebben bekrachtigd, aanvaard, goedgekeurd of ertoe zijn toegetreden.

Het Verdrag wordt, behoudens opzegging, voor telkens vijf jaar stilzwijgend verlengd.

De opzegging dient ten minste zes maanden voor het verstrijken van de termijn van vijf jaar ter kennis te worden gebracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden. Zij kan worden beperkt tot een of meer van de gebieden of territoriale eenheden waarop het Verdrag van toepassing is.

De opzegging heeft slechts gevolg ten opzichte van de Staat die haar heeft gedaan. Het Verdrag blijft van kracht voor de andere Verdragsluitende Staten.

Artikel 36

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden geeft de Lid-Staten van de Conferentie, alsmede de Staten die overeenkomstig artikel 32 zijn toegetreden, kennis van:

1. de ondertekeningen, bekrachtigingen, aanvaarding en goedkeuringen

- bedoeld in artikel 31;
2. de toetredingen en bezwaren tegen toetredingen bedoeld in artikel 32;
 3. de datum waarop het Verdrag overeenkomstig artikel 34 in werking treedt;
 4. de verklaringen, bedoeld in de artikelen 26 en 33;
 5. de voorbehouden en de intrekking van voorbehouden bedoeld in de artikelen 28 en 30;
 6. de kennisgevingen medegedeeld ingevolge artikel 29;
 7. de opzeggingen bedoeld in artikel 35.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te 's-Gravenhage, de 25ste oktober 1980, in de Engelse en de Franse taal, waarbij beide teksten gelijkelijk authentiek zijn, in één enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en waarvan een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift langs diplomatieke weg zal worden gezonden aan alle Staten die ten tijde van haar Veertiende Zitting lid waren van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht, alsmede aan elke andere Staat die heeft deelgenomen aan de voorbereiding van dit Verdrag tijdens die Zitting.